

1. Obiekt

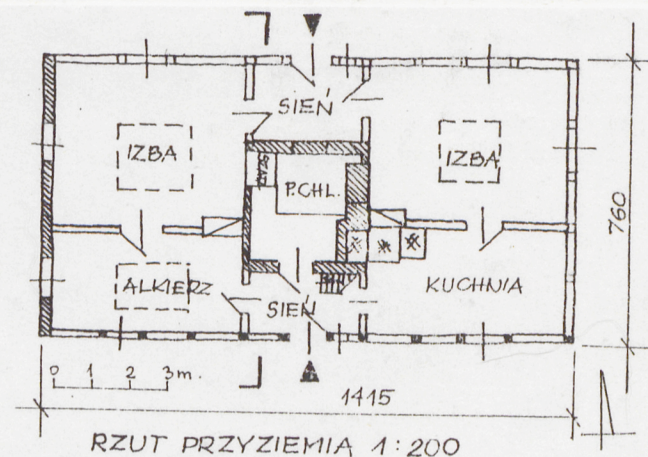
CHAŁUPA NR 12

2. Czas powstania
pocz. XIX w.

3. Miejscowość

PIENIĘŻNICA

11. Zdjęc

4. Adres

Pieniężnica Nr 12

77-306 Brzezine
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

słupskie

województwo

gmina Rzeczenica

pow. człuchów

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Penkhul

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo koszalińskie

powiat Człuchów

8. Właściciel i jego adres

Pieniężnica bloki PGR

9. Użytkownik i jego adres

jw.

10. Rejestr zabytków

Nr data

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Pieniężnica położona jest na północny-wschód od szosy Biały Bór-Człuchów. Od Białego Boru oddalona jest około 10 km. Od wsi Brzezina /obwód pocztowy/, położonej przy trasie Biały Bór-Człuchów, oddalona jest o 3 km., w kierunku północno-wschodnim. Pierwotnie Pieniężnica była prawdopodobnie okolicą. Obecnie jest to rozbudowana wieś placowa, z obszernym nawsiem. Na nawsiu znajduje się kościół, szkoła oraz parę indywidualnych zagrod. We wsi jest PGR, sklep spożywczy i przystanek PKS.

Zagroda Nr 12 - położona jest na początku wsi jadąc od Brzezina, usytuowana jest przy wschodniej stronie drogi. Jest to wąskie siedlisko. Chałupa stoi na pierwszym planie szczytem do drogi. Na jej przedłużeniu, w kierunku wschodnim, licem do szczytu chałupy jest niewielki dwuwewnętrzny budynek inwentarski. Za tym budynkiem usytuowana jest blisko stodoła stojąca prostopadle do osi budynku inwentarskiego, nieco cofnięta w kierunku północnym. Podwórza trawiaste, w dużej mierze rozgrodzone. Zachowane resztki płotu są sztachetowe.

Bryła - wymiary: długość 14,15 m., szerokość 7,60 m., wysokość całkowita 6,70 m. wysokość dachu 4,20 m., wysokość ścian 2,50 m.

Rzut przyziemia - oparty na planie prostokąta. Budynek szerokofrontowy, symetrycznie dwudzielny, dwutraktowy, jednokondygnacyjny, podpiwniczony. Główne wejście od strony północnej, dodatkowe od podwórza po stronie południowej.

Układ wnętrza - wejście główne poprzedza ogródek kwiatowy. Wejście prowadzi do sieni, która wraz z podstawą szerokiego komina i drugą sienią, od strony podwórza tworzy oś poprzeczną chałupy. Po obu stronach sieni, w trakcie pierwszym są dwie izby dostępne z sieni. W trakcie drugim, po wschodniej stronie dodatkowej sieni znajduje się kuchnia, a po drugiej stronie alkierz.

Piwnice - usytuowane są pod obu izbami i alkierzem, są to niewielkie piwnice, o wymiarach 2x2 m. pod izbami i 2x1 m. pod alkierzem. Ściany piwnic murowane z kamieni łupanych, dno gruntowe.

Fundament - z kamieni łupanych, łączonych zaprawą murarską powietrzną.

c.dalszy na wkładce.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Nie uzyskano informacji o fundatorze i właścicielu sprzed 1945. rokiem. Niewielka powierzchnia siedliska i małe gabaryty jego zabudowy świadczą, iż fundator tak chałupy jak i młodszych znaczących budynków gospodarczych nie był człowiekiem zamożnym. Obecny właściciel jest człowiekiem samotnym. Urodził się w 1946 roku. Obejście i gospodarstwo o pow. 10 ha odziedziczył po ojcu [REDACTED], który przybył do wsi w 1947 roku z rzeszowskiego w ramach "Akcji Wisła". Zmarł w 1960 roku. [REDACTED] zdał gospodarstwo na Skarb Państwa za rentę. Obecnie mieszka z zamężną córką w blokach PGR w Pieniężnicy.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne Budynek mieszkalny	17. Użytkowanie obecne Budynek mieszkalny nie- użytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Sciana szczytowa zachodnia wtórnie przemurowana. Posadzka cementowa wtórna. Nie ustalono, kiedy nastąpiły te zmiany.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Konstrukcja szkieletowa nadpróchniała, co spowodowało wypaczenie ścian. Otynkowanie ścian nie pozwala na ustalenie stopnia zniszczenia konstrukcji drewnianej.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Jest to chałupa o niezmiennym rozplanowaniu wnętrza, który wykształcił się jeszcze w XVIII stuleciu. Zachowały się stare systemy ogniowe, jak komin o szerokiej podstawie, wzniesiony z cegły suszonej. Wnęka do gotowania świadcząca, iż w domu tym gotowano jeszcze na otwartym ogniu. c.dalszy na wkładce.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst. mgr Juliusz Sienkiewicz - 1993

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Urszula Dalska-Sienkiewicz - 1993

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr U. Dalska-Sienkiewicz - 1993

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów PSOZ Słupsk

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Nr neg. 87/93, 88/93, 89/93, 90/93

PSOZ Słupsk

27. Załączniki

Wkładka Nr 1

1. Miejscowość PIENIEŻNICA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) CHAŁUPA Nr 12	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
-------------------------------	---	--

c. dalszy p-ktu 13

Sciany obwodowe - konstrukcji ryglowej, drewno sosnowe z wypełnieniem strychułowym, częściowo ceglanym /wypełnienie wtórne/ i otynkowane tynkiem gliniano-piaskowym i pobielone. Sciana szczytowa zachodnia murowana.

Sciany działowe - strychułowe, otynkowane tynkiem gliniano-piaskowym, położonym na trzcinę i pobielone, w kuchni jest lamperia olejna.

Drzwi - zewnętrzne i wewnętrzne jednoskrzydłowe, płycinowe, na zawiasach roboty ślusarskiej i z również ślusarskimi zamkami.

Okna - podwójne, ościeżnicowe, czterokwaterowe, czteroskrzydłowe, szklone na kit, stolarka malowana farbą olejną w kolorze beżowym.

Podłogi - w izbach i alkierzu podłogi z desek, malowane farbą olejną. W sieniach posadzka cementowa. Komin ma podłóżę gruntowe.

Stropy - drewniane, powała brożynowa, połowa grubości belek stropowych, odsłonięta.

Strych - dostępny z sieni frontowej, przez schody drewniane, drabiniaste, jednobiegowe, niezabudowane, strych jedno-przestrzenny, niezamieszkały, w części wschodniej podłoga z desek.

Dach - dwuspadowy, pokryty dachówką cementową, felcówką, szczyty dachowe odeskowane, zachodni z zastosowaniem listew na stykach desek, wschodni deski na styk. Konstrukcja dachu krokwiowo-jętkowa. Krokwie dołem opierają się o belki stropowe.

System ogniowy - jeden komin centralny, o szerokiej podstawie, z cegły suszonej. Piece i trzony kuchenne kaflowe. Zachowana wnęka do gotowania na wolnym ogniu. We wnętrzu szerokiego komina jest piec piekarski ceglano-gliniany.

Instalacja-elektryczna oświetleniowo i wodociągowa.

c. dalszy p-ktu 20

Ponadto w szczycie wschodnim na kilku deskach zachowały się ślady po kołkach, co dowodnie świadczy, iż pierwotne odeskowanie szczytów dachowych mocowane było na kołki.

Wkładkę założył: mgr Juliusz Sienkiewicz - 1993
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Słupsk

